

Nástup Habsburků v Českém království

Ferdinand I. Habsburský

- zvolen králem po smrti Ludvíka Jagellonského -1526
- **vzniká mnohonárodnostní habsburská monarchie** (Čechy, Morava, Slezsko, Lužice, rakouské země, Uhry)
- rychle se odchyluje od náboženské tolerance, omezuje práva stavů a měst, prosazuje germanizaci
- **nespokojenost českých stavů vyvrcholí pokusem o povstání – 1. protihabsburský odboj (1547)** - potlačen
- **1556 byli do Čech pozváni jezuité**, provádí katolickou **protireformaci** pomocí vzdělávání, v Praze je zřízena 1. jezuitská kolej – Klementinum, Jednota bratrská je vypuzena na Moravu

Maxmilián II.

- tolerantnější vůči nekatolíkům
- **ústně slíbil dodržovat program náboženské tolerance - Českou konfesi – 1575**

Rudolf II. (+ 1612)

- vychován ve Španělsku, podivín s malým zájmem o státní záležitosti
- vzdělaný milovník věd a umění
- během své vlády bojuje s **Turky** a o svůj trůn s **ctižádostivým mladším bratrem Matyášem**
- **1608 – libeňský mír** – Matyáš donutil Rudolfa vzdát se vlády, ponechal mu pouze české království
- sídelním městem Rudolfa II. **se stala Praha**, povznesl ji na velkoměsto, centrum diplomacie, umění a vědy (**Tycho de Brahe, Johannes Kepler**)

Snaha o rekatolizaci – v jejím čele stojí **tzv. španělská strana (katoličtí šlechtici)**. Rudolf nebyl schopen ukončit finančně náročnou válku s Turky, čehož využil jeho bratr Matyáš a vyzval stavy v zemích Koruny české, aby se připojily na jeho stranu. V roce 1608 podnikl Matyáš tažení se spojenými uhersko-rakousko-moravskými vojsky na Prahu.

Nekatolická česká šlechta se rozhodla Rudolfova podpořit **za podpis listiny potvrzující náboženské svobody – Rudolfova Majestátu – 1609. Majestát se vztahoval na všechny obyvatele království, tedy i na poddané ! Jednalo se o nejtolerantnější náboženskou dohodu v Evropě!**

Rudolf uzavřel s bratrem ponižující mír na zámku v Libni (1608). **Zůstal mu sice trůn římského císaře a českého krále, musel se však vzdát většiny zemí ve prospěch Matyáše a jmenovat ho svým následníkem.** V roce 1611 se Rudolf pokusil o zvrát ve vztahu s Matyášem, když pozval do Čech **vojska pasovského biskupa** (synovce, kterého chtěl učinit následníkem). Pasovská vojska ale vyplenila Prahu a neúspěšný **Rudolf byl generálním sněmem zemí Koruny české zbaven vlády.** Zbytek života prožil na Pražském hradě, kde za necelý rok zemřel - **1612.**

Rudolfínská Praha:

- a) **v malířství vrcholí renesance – přechází v manýrismus** = odmítání perspektivy, erotické a bizarní náměty malíři Spranger, **Arcimboldo, von Aachen**, Sadeler - sochař **Adrian de Vries**
- b) **přírodní vědy** – Tadeáš Hájek z Hájku – botanika, herbář; **Jan Jesenius – lékař, 1. pitva v Praze; Johannes Kepler – heliocentrismus, pohyb planet po elipse**
- c) **literatura** – cestopisy (**Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic**, Václav Vratislav z Mitrovic), **Kronika česká (Václav Hájek z Libočan)**, tiskařství (Daniel Adam z Veleslavína), politika (Karel Starší ze Žerotína, Václav Budovec z Budova), gramatika (Jan Blahoslav)
- d) **architektura** – Schwarzenberský palác na Hradčanech, Pinkasova synagoga, Maiselova synagoga, Španělský sál, Rudolfova galerie, Rudolfova štola

Matyáš II. (1611 – 1619)

- přenesl **sídlo opět do Vídně**
- prosazuje katolictví, **porušuje Majestát**
- umírá bezdětný
- prosadil za svého nástupce synovce **Ferdinanda Štýrského – Ferdinand II. (stoupenec ostré rekatolizace)**. Stále provokace katolíků **vedly k vypuknutí stavovského povstání.**